

Kauppaneuvos Aleksei Mitron täytettyä 80 vuotta.

Lehtemme viime numerossa mainitsimme kauppaneuvos Aleksei Mitron täyttävän kesäkuun 1 p:nä 80 vuotta. Päivä- ja ammattilehdet ovat laajasti kertoneet kauppaneuvos Mitron elämänvaiheista ja hänen suurista ansioistaan liikemiehenä. Meillä itäkarjalaisilla on sensijaan mieluista todeta se suuri ja merkityksellinen työ, jonka hän on suorittanut itäkarjalaisten hy-

väksi lähinnä seuramme pitkäaikaisena puheenjohtajana ja karjalaistyön ohjaajana. Muistamme tällöin, miten hän oli v. 1906 perustamassa edelleen toimivaa itäkarjalaisten valistusjärjestöä, tätä Karjalan Sivistysseuraa, joka silloin perustettiin Wienin Karjalaisten Liiton nimellä.

Viisi vuotta sitten, Mitron täyttäessä 75 vuotta, oli meillä tilaisuus laajemmin kuvata hänen työtään ja sen merkitystä Karjalan heimon herättäjänä ja valistajana. Kun tarkastamme tuonnoista kirjoitusta, voidaan todeta siinä esitetyt asiat sellaisiksi, mitkä sopivat vieläkin kauppaneuvos Mitron elämäntyöhön karjalaisella työvainiolla. Siksi otamme siitä tähän pari kohtaa:

— On toisinaan verrattu näin v. 1906 alkaneen karjalaisen valistustyön kulkua, jonka johdossa Mitro joutui olemaan kokonaista kolme vuosikymmentä ja jossa hän edelleen toimii kunniapuheenjohtajana, Sampo-purren johdantaan. Niinhän onkin verrannollisesti puhuen tapahtunut, sillä Karjalan miehet ovat osaltaan, joskin vaatimattomasti, käyneet tuota samaa valon taistelua, jota Kalevalan urhot kävivät Pohjolan pimeyttä vastaan kalevalaisen heimon onnen ja menestyksen puolesta, sen pelastamiseksi ja suojaamiseksi, auringonkin, tuon valon antajan irti päästämiseksi Pohjolan kivimäestä. Tässä yhteydessä on verrattu Mitroa kuvannollisesti Väinämöisen hahmoon hänen ohjatessaan toisella kädellään perustetun järjestön työtä, toisella pitämällä korkealla valon soihtua, hengen säilää kansan tietämättömyyttä vastaan taistellessaan.

— Kummeksien on kysytty, mikä saattoi kauppaneuvos Mitron toimimaan rajantakaisen karjalaheimon hyväksi, koska hän Suomessa syntyneenä ja täällä eläneenä vain harvoin joutui siellä käymään ja olemaan. Emme erehtyne, jos päätämme sen aiheutuneen veren veloituksesta. Olivathan isä ja esisä syntyneet ja kasvaneet Vienan vetreillä latvasilla, Keski-Kuittijärven rantamilla, seuduilla, missä Väinämön laulut ja kanteleen vienot säveleet kuuluivat niin sanoaksemme jokapäiväiseen elämään. Nuo kalevalaiset perinteet kulkivat suvun mukana isältä pojalle, jääden pohjavirtana vaikuttamaan myöskin kauppaneuvos Mitron kohdalla elämän ehtooseseen asti, eikä näin kehkeytynyttä tulta ole voinut sammuttaa ne kohlutkaan, joita hänen kohdalleen Karjalan asiassakin on sattunut. —

Nyt uudelleen tavatessani kauppaneuvos Mitron 80-vuotiaana, verrattain hyvissä sielun ja ruumiin

Sunnuntaina paljastettiin Kiuruveden kalmistossa runolaulaja Timo Lipitsän haudalla pystytetty muistokivi. Tilaisuudesta muodostui harras, syvästi karjalatuntainen tilaisuus, jossa mm. vaikuttavan puheen piti tuomari Simo Härkönen Helsingistä. Hankkeen on aikaansaanut Suistamo-Seura yhdessä eräiden toisten Karjalaseurojen kanssa. Niiden joukossa on seurammekin. Tapauksen johdosta on tohtori A. O. Väisänen kirjoittanut Helsingin Sanomissa seuraavan kirjoituksen:

Toivo Talven piirros Timo Lipitsästä.

Timo Lipitsän hautakiven äärellä.

Suistamolaiset vaalivat synnyinpitäjänsä kalliita muistoja uusilla asuinsijoillaan. Siitä on kauniina todisteena Timo Lipitsän haudalle Kiuruveden kalmistoon pystytetty ja tänään juhlamoin paljastettava muistokivi, joka on aikaansaatu Suistamo-Seuran toimesta.

Kun kiertelin Raja-Karjalan kyllä myöten kesinä 1916 ja 1917, tapasin Harlun, Impilahden, Korpiselän, Suistamon ja Suojärven pitäjissä kolmattakymmentä kanteleensoittajaa. Tällöin oli jo kaksi kuulua soittajaa, Iivana Boudano ja Iivana Shemeikka, manan majoilla. Shemeikka kuoli Helsingissä 1911, ollessaan esiintymismatkalla runonlaulaja Iivana Onolan kanssa. Petri Shemeikka eli »Mysysvaaran Petri», jonka jyhkeä olemus on ikuistettuna Alpo Sailon luomassa Sortavalan runonlaulajapatsaassa, oli hänkin jo poissa näiltä ilmoilta.

Mutta soiton ja laulun perinteet yhä elivät. Kanteleensoittoa harjoittivat ammattinaan suistamolaiset Teppo Jänis ja

voimissa, saatoin vain ilokseni havaita hänessä edelleen elävän sen hengen, mikä häntä ja hänen johtamaansa karjalaista järjestöä vei monien vaikeuksien läpi eteenpäin. Saatan täten tuoda toisille karjalaisille sen tervehdyksen kauppaneuvos Mitrolta, että sama tuli, rakkaus Karjalan heimoa kohtaan yhä hänessä palaa, tuli, jota emme me nuoremmat saa sammuttaa, vaan yhä varjella ja suojella tuleville sukupolville.

Karjalaistyössä syvän vaon kyntäneelle, seuramme ja lehtemme ansiokkaalle merkkimiehelle pyytää lehtemme toimitus esittää kiitolliset onnitte- lunsua!

W. K.